

OPEN KERK
ZATERDAG
OUDE NICOLAASKERK

HELVOIRT
30 JANUARI 2021
HELVOIRT

VIERDE ZONDAG
DOOR HET JAAR

VIERDE WEEKEND D.H.J.

ZATERDAG
30 JANUARI 2021

*Vanuit uw eigen mensen doet de Heer onze God
een profeet opstaan, naar wie ge moet luisteren.*
(Deuteronomium 18,15)

OPEN KERK
HELVOIRT

Voor wie de vieringen van
Open Kerk Helvoirt wil blijven
mogelijk maken: NL80INGB0006232091
t.n.v. Open Kerk Helvoirt

VOORAF

Instrumentaal
Orgel

Komende vieringen:

Zaterdag 13 februari 19.00 uur Luisterviering
Zaterdag 27 februari 19.00 uur Viering
Zaterdag 13 maart 19.00 uur Viering
Zaterdag 27 maart 19.00 uur Viering

AANHEF

Lied

K. Gij die ons kent en roept ons bij name,
adem van leven, herder van mensen
zult Gij ons vinden, hoelang verdragen ?

Waartoe bestaan als Gij zoudt ontbreken
als wij vergeten de hand die ons maakte,
als wij vervreemden, ver van U raken.

BEGROETING

Meer en meer blijken de mensen zich
ervan bewust te worden dat ze zich
enkele eeuwen lang te eenzijdig op hun
verstand verlaten hebben en dat er
naast het verstand ook nog zoiets bestaat
als aangeboren besef, meegekregen intuïtie.
(Mabel de Graaf in Volzin 11.11.2006)

‘Zoals ik veel belang hecht aan de rede
als instrument om kennis te verwerven,
geloof ik ook in het belang van de intuïtie.
het meegekregen, aangeboren besef,
een zwak maar o zo sonoor stemmetje
dat ons onfeilbaar de weg wijst.’

(P.V. naar Frédéric Lenoir, hedendaags
Frans filosoof in Hart van kristal, 2014)

Lied

K. Blijf in ons roepen tot wij U horen,
tot wij van U zijn, Gij onze vrede,
tot wij U dromen, lied van ons leven.

Wie zou U ooit van mensen weerhouden,
geen dan Gijzelf hebt ons levend gemaakt.
wie dan Gijzelf zal mensen behouden?

OPEN KERK

HELVOIRT

SCHULD BEKENNEN

L. Alleen het water waarmee
we dorstigen laven
lest onze heetste dorst. -
Alleen het brood dat
we met hongerigen delen
stilt onze grootste honger. –

Alleen de mantel waarmee we
verkleumden kleden en warmen
past en staat ons. -
Alleen het woord dat
waarachtig is en troost
doet ons oprecht deugd. -

Alleen God en Goed van harte beleefd
worden wij in ons gewaar.

G. SCHOTEN WE TEKORT,
HET ZIJ ONS VERGEVEN.

BEZINNING

K. Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept;
als de avond mij de nacht inleidt,
zijt Gij mij God een herder ?

L. *Alles heeft z'n tijd:*
's morgens ontwaken en
dan in actie komen;
's avonds kalmeren en
's nachts rusten.

K. Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept;
als de avond mij de nacht inleidt,
zijt Gij mij God een herder ?

L. *Alles heeft z'n tijd:*
werken en niets doen,
spreken en zwijgen;
haast maken en de tijd nemen;
op z'n beloop laten en partij kiezen.

K. Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept;
als de avond mij de nacht inleidt,
zijt Gij mij God een herder ?

L. *Alles heeft z'n tijd*
en niemand kan voorbij
aan de tekenen die
het gegeven leven
in 'n vast ritme uitstraalt.

K. Zijt Gij mij God een herder
als de morgen mij in leven roept;
als de avond mij de nacht inleidt,
zijt Gij mij God een herder ?

GEBED

Gij laat ons toch
van een hemel dromen –

Gij bent toch met ons
naar een paradijs op weg –

Gij laat ons toch
door lijden en dood heen zien –

Gij hebt toch in ons gelegd
ondanks alles te blijven vertrouwen –

en om in de tijd hier en nu
te zingen van de eeuwigheid.

G. Amen,
laat het zo zijn.

LIED

K. Heer, hoor ons bidden aan
de vragen van ons hart.
Wil onze pijn verstaan
in 't donker van de nacht.
Reik ons uw licht weer aan
in liefde en geloof.
Kom, wakker in ons aan
de kleine vlam van hoop.

UIT EIGEN MIDDEN

Deuteronomium 18

‘Uit uw eigen midden’, onderstreepte Mozes ‘doet God een profeet opstaan zoals ik; naar wie je moet luisteren. Daar heb je God immers met z'n allen bij de Horeb gesmeekt met de woorden: Laat ons de stem van God niet meer horen en dat grote vuur niet meer zien; we overleven het niet. God de Heer heeft

mij toen gezegd: ze hebben gelijk en daarom laat ik een profeet zoals jij opstaan. Ik leg hem mijn woorden in de mond en hij zal zeggen wat ik hem te zeggen geef. Van wie zich niets aantrekken van wat hij in mijn naam zegt, vraag ik zelf rekenschap. Een profeet die beweert te spreken namens Mij, terwijl Ik hem geen opdracht heb gegeven of die in naam van andere goden spreekt, overleeft het niet.'

Lied

K. Heer, hoor ons bidden aan
om vrede en om licht;
voor wie is heengegaan
nieuw land en ruimer zicht.
Jij blies ons leven aan;
wij zijn jouw eigen vondst.
Jij blijft in ons bestaan,
Jouw adem leeft in ons.

HET EVANGELIE

Marcus 1,21-28

Jezus en zijn volgelingen kwamen in Kafarnaüm en Jezus ging op de eerstvolgende sabbat naar de synagoge en trad er als leraar op. De mensen waren stomverbaasd over wat hij zei, want hij sprak niet zoals een schriftgeleerde maar als iemand met gezag.

In de synagoge was juist een man die in de macht van een onreine geest was en 't op een schreeuwen zette: 'Jezus van Nazaret, wat heb je met ons van doen? Ge bent gekomen om ons in het verderf te storten, Ik weet dat ge de Heilige Gods bent.' Jezus droeg hem op te zwijgen en uit de man weg te gaan. De onreine geest schudde de man heen en weer, schreeuwde nog een keer luid en ging uit hem weg. Verbaasd vroegen allen zich af: 'wat betekent dit toch? Een nieuwe leer met gezag! Hij beveelt de onreine geesten en die gehoorzamen hem.' Snel verspreidde Jezus' faam zich over heel Galilea.

Lied

K. Heer, hoor ons bidden aan
in hoop en vrees bijeen.
Eén is ons voorgedaan
dwars door het donker heen.
Wie in zijn spoor geleefd,
de mensen goedgedaan,
soms pijn geleden heeft,
zal uit de dood opstaan.

OVERWEGING

Het hele voorbije jaar zijn we niet alleen telkens weer geconfronteerd met door hogerhand uitgebrachte en bekrachtigde onheilsberichten over het coronavirus en de noodzakelijke krimp van de vrijheid van bewegen en kostwinning; ook kwam telkens ter sprake dat na deze crisis grote positieve veranderingen zullen plaats hebben. Er is al een tijd een woord voor: 'transitie' en dit houdt in: een fundamentele ontwikkeling die niet herroepbaar of omkeerbaar is; niet zomaar een aanpassing aan tijd of situatie, maar een fundamentele, blijvende verandering of ontwikkeling. Er wordt met name gesproken over wat er in het economisch verkeer moet en zal veranderen: meer gelijkheid, eerlijke verdeling en vooral de invloed van het markt-denken inperken en sommige sectoren zoals opvoeding en zorg – en wat ons betreft ook sport – hiervoor vrijwaren. De verheerlijking van productie en consumptie moet grenzen gesteld worden. Toch zal blijken dat dit markt-denken en deze hegemonie van produceren en consumeren alleen maar grondig te veranderen zijn, wanneer mensen – om met wijlen Godfried Bomans te spreken – er iets anders voor in de plaats krijgen, waardoor dat oude streven niet meer hoeft van hen. Er is daarom ook, al is het minder frequent en uitgebreid, zo nu en dan een oproep van een denker of dichter aan de mens om tot zichzelf, tot inkeer te komen.

... *Hele massa's in de westerse wereld hebben niets meer met een geloof of een kerk; zelfs niet met het gevoel dat het leven op de een of andere manier gegeven is of met dat zacht wrikkend heimwee naar een liefde groter dan de dood. De westerse wereld is rond het jaar tweeduizend achtergebleven in een soort spirituele woestijn, zonder houvast van een traditie, een gemeenschap zonder liederen om te zingen en gebeden om te bidden. Maar hoe kun je bezield blijven leven als je niet gelooft in de Grote Ziel die alles doet leven en waar je eigen ziel op aansluit? Hoe kun je uitzien naar een toekomst wanneer je niet kunt aannemen dat aan de oorsprong van het leven een Liefdebron welt? Het menselijk bestaan lijkt in dat geval niets anders te zijn dan een gril van de evolutie, een vreemde uitwas van de natuur, die misschien wel gedoemd is om weer te verdwijnen* (Catharina Visser in *Het merg van de religie*, Dabar-Luyten). Elders zegt zij: 'Er groeit een besef van een *Werkelijkheid onder de werkelijkheid die wij beleven.*

Je begint iets te beseffen van de zinvolle samenhang van alle dingen. ... dat je niet vrijblijvend op aarde bent, maar een opdracht hebt vanuit je diepste bron, om het hoogste dat in je ligt opgeslagen, de liefde, te realiseren tijdens de weg die je gaat in je leven. Dit besef betekent bevrijding, het begin van een universeel geluk. En het is niet de bedoeling dat je gaat zitten wachten tot dit geluk je overkomt, maar dat jezelf iets onderneemt (p. 11).

Deze pas korte tijd geleden overleden ‘profetes’ – van beroep verpleegkundige, staat ons bij - is niet de enige die denkt aan een nieuwe mentaliteit en aan geloven als drijfveer voor veeleisende onherroepelijke transities.

Ook de wereldberoemde natuurkundige Albert Einstein onderstreepte deze overtuiging als zijn geloof en daarom durfde hij zich als niet-traditionele en niet-kerkelijk gelovige toch een oprecht religieuze mens te noemen. En met hem hebben de laatste tijd velen ingestemd zoals zijn tijdgenoot en landgenoot Albert Schweitzer: *Hoe dieper we in de natuur kijken, hoe meer we inzien dat het hele leven een geheim is en dat wij mensen met al het leven in de natuur verbonden zijn. – dat een mens niet voor zich alleen leeft.*

*

In de vieringen van Open Kerk Helvoirt is er bij herhaling op gewezen dat we net zo min als we kunnen definiëren wat liefde, leven, lijden is, kunnen zeggen wie, wat, waar God is. We komen dit ook niet overtuigend te weten door wat mensen ons hierover zeggen of wat er over geschreven is. Alleen wie liefhebben, bewust in eerbied leven en lijden dóórmaken ervaren wat liefde, leven, lijden is. Je moet het zelf meemaken, dóórmaken, waar maken. Een transitie, een wezenlijke verandering op het terrein van levensbeschouwing, van wereld- en godsbeeld zal zich niet op zeker moment en spoor-slags voordoen. De mens en de samenleving zullen gelovig, stil en in rust, moeten gaan leven om te ervaren wie zichzelf zijn en wie God is.

Al in het midden van de – naar het idee van nu zeer rustige - negentiende eeuw zei de Deense filosoof Sören Kierkegaard:

De wereld is ziek. Was ik arts en werd ik om advies gevraagd dan zou ik adviseren: zorg dat er stilte komt.

Dankbaar zijn, eerbied hebben, zorg dragen voor ziek en zwak, anderen liefhebben als jezelf – het zijn ouderwetse christelijke deugden waaraan echter meer dan ooit behoefte bestaat; zij tillen de mens boven ‘zomaar natuur’ uit. (naar Marc Eijkskens, oud-premier van België).

Het gaat erom te beseffen dat wij verankerd zijn in de aarde en in het universum; - dat wij niet alleen voor onszelf zijn, maar dat we deel uitmaken van een hogere, mysterieuze werkelijkheid die wij niet straffeloos kunnen veronachtzamen. Dit verloren besef zit als een geheime code in alle religies. (naar Vaclav Havel, 1964)

Instrumentaal
Kort orgel

BELIJDENIS

L. Waar ik mag huilen en
mensen mijn treurnis delen -
daar is mijn thuis.

Waar ze naar me luisteren
en ik gerust m'n hart kan luchten -
daar is mijn thuis.

Waar mijn gevoelens worden gepeild
en ik word begrepen en verstaan -
daar is mijn thuis.

Waar ik mezelf durf te zijn
en ik kan slagen en mag falen –
daar is mijn thuis.

Waar mijn geest vleugels krijgt,
ik loskom en mezelf te boven ga –
daar is mijn thuis.

Waar Gij mij neemt zoals ik ben
en ik me door U gedragen voel –
Daar zou mijn thuis, mijn kerk kunnen zijn.

(Vrij naar de Askea-parochie Carlow, Ierland,
Geciteerd in *De uitholling van geloofs-
gemeenschappen in de katholieke kerk, 2013*)

ONDERBREKING

Instrumentaal
Orgelspel

GEDACHTENIS

Laat je niet verblinden door
dwaallicht, schone schijn;
niet overschreeuwen
door halve waarheid, holle frasen.

Laat je niet vullen met maaksels
van eigen makelij; niet gek maken
door wat te hebben en te halen is;
niet verlammen door wat je mist,
misschien tekortkomt,

want oneindig veel verder
reikt je heimwee;
oneindig veel hoger
rijst je horizon.

*

Breek samen je dagelijks brood,
deel met elkaar de beker zoet en zuur
en gedenk in eerbiedige gedachtenis:

rond haar sterfdag
Gerry van Eyndhoven-Sprokel (2017);
wereldwijd dag aan dag de vele slachtoffers
van het coronavirus – die door een ongeluk,
oorlog of geweld het leven verliezen - vermist
zijn en niet meer teruggezien – van honger en
dorst zijn omgekomen – zichzelf – waarom
toch – het leven benemen.

Er zij licht, vrede, rust.

JEZUS VAN NAZARET

K. Als een ster in lichte luister, Lied
als een vurig verschieft straalt Gij
ons tegen; terwijl de nacht nog huivert
daagt Gij op als ons nieuw lied.

L. Waar Hij was,
die mens Jezus Christus,
kwamen lammen in de benen,
gingen doven de oren open en
vielen blinden de schellen van de ogen.

Waar Hij was,
vluchtten kramp en koorts uit het lijf van de

mensen, werd de gemeden melaatse in de kring
opgenomen en zieken de straffende vinger
Gods uit het hoofd gepraat.

Waar Hij was,
werden brood en vis van harte gedeeld en
groeide uit amper iets voor één overvloed voor
allen.

Waar hij was,
verliet God zijn hoge hemel en werd een Vader
die leeft en lijdt met de mensen.

K. Als een morgen aangebroken, Lied
als het licht zonneklaar, roos in
de winter in de woestijn ontloken,
als belofte bloeit Gij daar.

L. Zalig de armen, zei Hij,
want je bent niet gelukkig om wat je bezit
en je wordt niet rijk van wat je hebt.
Zalig die van verbale wapens en vuurwapens
niet willen weten, ze winnen de wereld zonder
geweld.

Zalig die hun zinnen zuiveren, ze vinden
zichzelf en God diep in hun binnenste.
Zalig de deemoedigen: als een kind bij Moeder,
zijn zij geborgen bij God.
In dit vertrouwen heeft hij van de wereld
afscheid genomen.

K. Als een kind tot ons gekomen, zijt Gij Lied
ons ongedacht nader, nabijer dan
wij ooit durven dromen.
Liefde heet uw overvloed.

L. Bij leven niet begrepen en in de steek gelaten,
gedoemd te worden vergeten,
is Hij onweerstaanbaar doorheen
de dood tot leven gekomen,
is Hij voor allen die in Hem
hun ware aard en God herkennen
geworden die hij is:
de mens een broeder, God een zoon.

K. Als een woord dat ons gegeven Lied
nog de morgen ontbiedt, zegt Gij
ons aan de nacht niet meer te vrezen,
want uw licht dooft zij toch niet.

ONZE VADER

- L. Onze Vader die in de hemel zijt, uw naam worde geheiligd, uw koninkrijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schuld zoals ook wij aan anderen hun schuld vergeven. En leid ons niet in bekoring maar verlos ons van het kwade. Amen.

GEBEDEN

- K. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht, de dingen die de mensen zeggen, maar wat door niemand uit te leggen, zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*

- L. Het is alsof mensen destijds beter konden luisteren naar wind en vogel, naar elkaar. Het is alsof ze méér hoorden in klank en lied, in 'n woord.

- K. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht, de dingen die de mensen zeggen, maar wat door niemand uit te leggen, zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*

- L. Het is alsof mensen destijds beter konden kijken naar boom en bloem, naar de hemel. Het is alsof ze méér zagen in wolk en water, in de aarde.

- K. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht, de dingen die de mensen zeggen, maar wat door niemand uit te leggen, zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*

- L. Het is alsof mensen destijds harder moesten werken en méér rust en vrijheid kenden. Het is alsof zij minder wisten Maar méér begrepen en beseften.

- K. *Het zijn de woorden niet waaraan je hecht, de dingen die de mensen zeggen, maar wat door niemand uit te leggen, zacht hoorbaar blijft als alles is gezegd.*

ZEGENWENS

- L. Wij delen met elkaar een gebroken bestaan dat zich vandaag hier morgen daar laat voelen.

Zegenen we daarom elkaar met raad en daad, hart en handen. En laat je door niets en niemand Ontmoedigen; in Gods naam: Vader, Zoon en Heilige Geest.

- G. Amen.

ORGELSPEL

Open Kerk Helvoirt
Zaterdag 30 januari 2021
Oude Nicolaaskerk 19.00 uur